

**Plan działania na lata 2007-2008
PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI**

Numer Priorytetu: <i>IX</i>
Nazwa Priorytetu: <i>Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach</i>
Nazwa Instytucji Pośredniczącej: <i>Samorząd Województwa Mazowieckiego Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego/Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego</i>
Adres siedziby: <i>ul. B. Brechta 3; 03-472 Warszawa</i>
Telefon: <i>(+4822) 59-79-751</i>
Fax:
Adres e-mail:

I. Obszary wsparcia

I.1 Preferowane formy wsparcia

W **2007 roku** w ramach Priorytetu IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie mazowieckim realizowane będą wszystkie typy wsparcia określone dla Poddziałania 9.5 w *Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*, tj.:

- tworzenie i wsparcie działalności inicjatyw ukierunkowanych na pobudzenie świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich
- projekty przyczyniające się do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług edukacyjnych na tych obszarach
- działania informacyjno – promocyjne, szkoleniowe, doradcze podnoszące świadomość mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie korzyści płynących z kształcenia i szkolenia

W **2008 roku** w ramach Priorytetu IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie mazowieckim realizowane będą wszystkie typy projektów wskazane w *Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*, tj.:

Działanie 9.1 WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH I ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG EDUKACYJNYCH ŚWIADCZONYCH W SYSTEMIE OŚWIATY

Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej – projekty konkursowe

- tworzenie ośrodków wychowania przedszkolnego (w tym również realizacja alternatywnych form wychowania przedszkolnego) na obszarach i w środowiskach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej (w szczególności na obszarach wiejskich)
- wsparcie istniejących przedszkoli przyczyniające się do zwiększonego uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym np. dłuższe godziny pracy przedszkoli, uruchomienie dodatkowego naboru dzieci, zatrudnienie personelu
- opracowanie i realizacja kampanii informacyjnych promujących edukację przedszkolną

Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych – projekty konkursowe

- programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne

ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie poziomu kształcenia, w szczególności obejmujące:

- dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia
- doradztwo i opiekę pedagogiczno-psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym)
- programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuacji nauki
- dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo-matematycznych
- rozszerzenie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery)
- wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne
- wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania

Poddziałanie 9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych – projekty systemowe

- realizacja wojewódzkich programów pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych), których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym

Działanie 9.2 PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI I JAKOŚCI SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO – projekty konkursowe

- diagnozowanie potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy,
- programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia, w szczególności obejmujące:
  - dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia
  - doradztwo i opiekę pedagogiczno-psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym)
  - dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo-matematycznych
  - efektywne programy doradztwa edukacyjno-zawodowego
  - modernizację oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie jej do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy (wprowadzanie nowych kierunków kształcenia, modyfikacja programów nauczania na kierunkach istniejących)
  - współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i instytucjami rynku pracy służącą podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów jako przyszłych absolwentów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia (w tym zwłaszcza w zakresie praktycznych form nauczania – staże i praktyki)
  - wyposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne) zapewniające wysoką jakość kształcenia
  - wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne

- wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania

Działanie 9.3 UPOWSZECHNIENIE KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W FORMACH SZKOLNYCH – projekty konkursowe

- kampanie informacyjne w zakresie: korzyści płynących z formalnego podwyższania lub uzupełniania posiadanych kwalifikacji oraz potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy w tym zakresie
- programy formalnego kształcenia ustawicznego skierowane do osób dorosłych zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych
- programy formalnego potwierdzania kwalifikacji ogólnych i zawodowych zdobytych w sposób pozaformalny i nieformalny (wsparcie dla osób, które deklarują chęć przystąpienia do egzaminu zewnętrznego i potwierdzenia posiadanych kwalifikacji)
- usługi doradcze w zakresie wyboru ścieżki kształcenia (lub uzupełnienia wykształcenia i kwalifikacji formalnych) w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy
- wsparcie dla placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia formalnego ukierunkowane na:
  - monitorowanie potrzeb oraz rozszerzanie lub dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy
  - podwyższanie jakości oferty edukacyjnej w tym również ubieganie się o akredytację kuratora oświaty
  - rozwój innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, w tym również w formie e-learningu

Działanie 9.4 WYSOKO WYKWALIFIKOWANE KADRY SYSTEMU OŚWIATY – projekty konkursowe

- studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną (w tym przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć),
- studia podyplomowe, kursy i szkolenia oraz inne formy podwyższania kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu
- studia wyższe dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia
- studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli i pracowników administracji oświatowej w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej
- programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych)

Działanie 9.5 ODDOLNE INICJATYWY EDUKACYJNE NA OBSZARACH WIEJSKICH – projekty konkursowe

- tworzenie i wsparcie działalności inicjatyw ukierunkowanych na pobudzenie świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich,
- projekty przyczyniające się do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług edukacyjnych na tych obszarach,
- działania informacyjno – promocyjne, szkoleniowe, doradcze podnoszące świadomość mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie korzyści płynących z kształcenia i szkolenia.

I.2 Diagnoza sytuacji oraz identyfikacja potrzeb – uzasadnienie preferowanych form wsparcia

Diagnoza sytuacji oraz identyfikacja potrzeb w obszarze edukacji dla województwa mazowieckiego opracowana została w oparciu o analizę danych i wyników badań zawartych w następujących dokumentach:

- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020,
- raportach dotyczących edukacji i kształcenia w województwie mazowieckim,
- raportach dotyczących przygotowania zawodowego i potrzeb szkoleniowych dla nauczycieli,
- informacjach statystycznych dla województwa mazowieckiego.

Województwo mazowieckie charakteryzuje się stosunkowo wysokim poziomem wykształcenia mieszkańców. Niemniej jednak na podstawie zebranych danych statystycznych oraz ich analizie

zidentyfikowanych zostało wiele problemów w obszarze edukacji, do rozwiązania których przyczynić może się realizacja projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Do najważniejszych z nich zaliczyć można:

1. Zróżnicowanie poziomu kształcenia pomiędzy miastem a wsią.

Zróżnicowanie w dostępie do edukacji jest szczególnie widoczne już na poziomie przedszkola dla dzieci w wieku 3-5 lat. W 2004 r. udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zamieszkałych w mieście wynosił 74,6%, natomiast zamieszkałych na wsi tylko 25,4%. W roku 2005 r. udział ten kształtował się na następującym poziomie: dla obszarów miejskich – 75,2%; dla obszarów wiejskich – 24,8%.

W roku 2005 do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało w województwie mazowieckim 118 398 dzieci, z czego 89 274 dzieci do przedszkoli, natomiast 29 124 dzieci do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Wychowaniem przedszkolnym w placówkach na wsi objętych było zaledwie 29 394 dzieci (w tym w przedszkolach – 12 771 dzieci, w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych – 16 623 dzieci).

Problemem stanowi również zróżnicowanie w poziomie kształcenia na dalszych etapach nauki szkolnej, pomiędzy miastem a wsią. Jako przykład można podać chociażby możliwość nauki języków obcych. W roku szkolnym 2005/2006 języka angielskiego uczyło się 184 154 uczniów szkół podstawowych, z czego 117 316 stanowili uczniowie szkół miejskich, natomiast 66 838 uczniowie szkół wiejskich. Języka niemieckiego uczyło się ogółem 19 811 uczniów, z czego 83% (16 574) stanowili uczniowie podstawówek na obszarach miejskich a zaledwie 17 % uczniowie szkół z obszarów wiejskich. Nieco lepiej przedstawiała się sytuacja w przypadku uczniów szkół gimnazjalnych, z których 40% uczyło się języka angielskiego.

Niski poziom kształcenia we wczesnych etapach szkolnych przekłada się na dalszą ścieżkę edukacji młodzieży i ich późniejszą aktywność zawodową. Relatywnie najlepiej wykształceni są mieszkańcy Warszawy, gdzie 23,3% ludności posiada ukończone studia wyższe oraz mieszkańcy byłych miast wojewódzkich: Siedlec, Radomia, Ostrołęki i Płocka, Ciechanowa a także ludność powiatów okołowskich: piaseczyńskiego, pruszkowskiego, legionowskiego i warszawskiego zachodniego. Najmniejszy udział ludności z wykształceniem wyższym występuje w powiatach ziemskich: siedleckim, płockim i ostrołęckim.

Niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych jest z kolei jedną z głównych przyczyn utrudniających znalezienie pracy. W grudniu 2006 r. wykształcenie niższe od średniego posiadały 177 772 osoby bezrobotne, tj. 62,2% ogółu bezrobotnych. Bezrobotni legitymujący się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowili 22,5% ogółu bezrobotnych, a posiadający wykształcenie wyższe stanowili zaledwie 6,8 ogółu bezrobotnych. Przy czym najwyższym udziałem bezrobotnych posiadających takie wykształcenie wyróżniają się głównie miasta: m.st. Warszawa (13,5% ogółu bezrobotnych, m. Siedlce (12,3%), m. Ostrołęka (9,2%), m. Radom (8,5%) oraz m. Płock (8,4%), a także powiaty: piaseczyński (8,7%), oraz grodziski i pruszkowski (po 7,4%).

Dlatego też dążyć należy do zapewnienia równego startu edukacyjnego dzieciom ze wsi, przez wsparcie sieci placówek przedszkolnych zlokalizowanych na obszarach wiejskich oraz wzrost liczby placówek oświatowych realizujących programy rozwojowe na obszarach wiejskich i miejskich, doskonalenie systemu poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego, szczególnie w dziedzinie doradztwa zawodowego w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych, realizację programów wspierania uzdolnionej młodzieży.

2. Spadek działalności edukacyjnej szkół zawodowych.

W województwie mazowieckim zaobserwować można zjawisko upowszechniania się średniego poziomu wykształcenia w regionie. Natomiast coraz mniej młodzieży kształci się w zasadniczych szkołach zawodowych. Najmniejsza liczba uczniów tych szkół w przeliczeniu na 10.000 mieszkańców jest w Warszawie i jej bezpośrednim otoczeniu, tj. w powiatach: warszawskim zachodnim, pruszkowskim, legionowskim i piaseczyńskim, a także w powiatach ziemskich: siedleckim, płockim i radomskim. Najwięcej uczniów szkół zasadniczych zawodowych jest w ośrodkach regionalnych: Siedlce, Radom, Ostrołęka, Płock oraz w powiatach: białobrzeskim, węgrowskim, zwolenińskim, płońskim, garwolińskim, wyszkowskim i ciechanowskim. Jednak i w tych powiatach liczba uczniów na 10.000 mieszkańców w porównaniu do 1999 roku zmalała. Na omawianym obszarze działalność edukacyjną w zakresie szkół zasadniczych zawodowych w roku szkolnym 2004/2005 prowadziło 156 placówek (bez placówek specjalnych), wobec 247 w 1999/2000. W latach 1999-2004 nastąpił spadek uczniów tych szkół liczony na 10.000 mieszkańców o ok. 64%.

Z uwagi na rosnące zapotrzebowanie na pracowników zatrudnionych w sektorze usług duży nacisk położyć należy na rozwój szkolnictwa zawodowego poprzez zwiększenie liczby kierunków kształcenia zawodowego oraz ich dostosowanie do potrzeb lokalnych rynków pracy. Dążyć również należy do wzrostu zaangażowania się pracodawców w kształcenie zawodowe młodzieży.

3. Niska atrakcyjność oferty edukacyjnej placówek kształcenia ustawicznego i praktycznego.

Aby sprostać wyzwaniom przynoszonym przez rynek pracy ważną rolę w edukacji pełnią placówki kształcenia ustawicznego i praktycznego. W województwie mazowieckim funkcjonuje 20 centrów kształcenia praktycznego oraz 33 centra kształcenia ustawicznego, z czego 16 są to centra ze szkołami. Ponadto działalność edukacyjno – szkoleniową prowadzi 45 ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego. Istnieje również 40 niepublicznych placówek kształcenia ustawicznego i praktycznego. Zapewniają one stałe doskonalenie i rozwijanie kwalifikacji ogólnych i zawodowych stosownie do rosnących wymagań rynku pracy. Kształcenie to wspomaga zarówno osoby już pracujące, jak i wchodzące na rynek pracy. Bariery w rozwoju tego typu edukacji jest jednak najczęściej niezbyt atrakcyjna oferta szkoleń, często też słaba promocja kursów. Placówki rzadko kiedy są wyposażone w nowoczesne pomoce dydaktyczne, często nie mają dostępu do Internetu.

4. Niewłaściwy poziom przygotowania zawodowego nauczycieli.

W roku szkolnym 2005/2006 na Mazowszu pracowało 63 233 nauczycieli, z czego ponad 30% (19 166) stanowili nauczyciele pracujący na wsi. Z danych statystycznych wynika, że 3 487 nauczycieli posiadało stopień awansu zawodowego „stażysta”, 10 826 osób – stopień „nauczyciela kontraktowego” (w tym na wsi – 2 838), 30 814 osób – stopień „nauczyciela mianowanego” (na wsi 9 752), 16 880 osób – stopień „nauczyciela dyplomowanego” (na wsi 5 262).

Z diagnozy potrzeb i oczekiwań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli z Mazowsza, przeprowadzonej w 2006 roku wynika, że nauczyciele to grupa zawodowa, która chce się doskonalić zawodowo. Chęć doskonalenia nie wiąże się zbyt mocno z awansem zawodowym oraz miejscem pracy, ponieważ szkoleniami zainteresowani są zarówno nauczyciele stażyści, jak i nauczyciele dyplomowani, nauczyciele pracujący zarówno w placówkach funkcjonujących na wsi, jak i w mieście. Bardzo ważny jest dla nich zarówno własny rozwój zawodowy, jak i rozwój placówki, w której pracują. Nauczyciele chcą się doskonalić przede wszystkim w dwóch obszarach – dydaktyka i wychowanie. Chcą również umieć pomóc uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz wykorzystywać w swojej pracy technologię informatyczną. Bardzo często narzekają również na system przepływu informacji nt. organizowanych szkoleń.

Z uwagi na fakt, iż warunkiem odpowiedniej jakości kształcenia w regionie jest właściwy poziom przygotowania zawodowego nauczycieli, objąć należy ich systemem kształcenia ustawicznego i zapewnić im możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych m.in.: poprzez udział w warsztatach metodycznych, kursach doskonalących, studiach podyplomowych.

5. Postępująca izolacja terenów wiejskich wynikająca z niskiego potencjału rozwojowego obszarów wiejskich.

Większość obszaru województwa to regiony rolnicze, zamieszkałe przez ok. 35% ludności. Typowo rolnicze powiaty to: powiat siedlecki, gdzie 97,7% ogółu ludności to mieszkańcy wsi, ostrołęcki (96,4%), czy powiat płocki (90,7%). Poza miastami na prawach powiatu, najmniejszym udziałem ludności zamieszkałej na wsi wyróżniały się powiaty: wołomiński, gdzie ludność zamieszkała na wsi stanowiła 33,4% ogółu mieszkańców powiatu, żyrardowski - 36,5% oraz powiat przuski - 37,9%. Obszary wiejskie na Mazowszu, charakteryzują się: niskim poziomem rozwoju gospodarczego, ograniczoną liczbą pozarolniczych miejsc pracy oraz wysokim poziomem bezrobocia. W końcu 2006 r. na wsi mieszkało 123 835 osób bezrobotnych. W 29 powiatach udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych przekroczył 50%, a w 12 powiatach osiągnął 70% i więcej. Największe bezrobocie występuje wśród osób o niskich kwalifikacjach zawodowych. W grudniu 2006 r. 70,4% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi posiadało wykształcenie niższe od średniego. Największym udziałem bezrobotnych posiadających wykształcenie niższe od średniego wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyróżniały się powiaty: wyszkowski (76,9%), ciechanowski i wołomiński (po 76,1%) oraz zwoleński (75,3%). 40,7% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi (50 343 osoby) poszukiwało pracy ponad 24 miesiące. 32% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi (39 615 osób) stanowiły osoby bez stażu pracy. 28,9% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi (35 836 osób) to bezrobotni w wieku 25 – 34 lata.

I.3 Cele przewidziane do osiągnięcia w wyniku realizacji wybranych form wsparcia w kontekście celów szczegółowych przyjętych dla danego Priorytetu PO KL

Niezwykle istotnym elementem przewagi konkurencyjnej Mazowsza powinno być dobrze wyedukowane społeczeństwo. Dlatego też w latach 2007 – 2008 działania ukierunkowane zostaną na likwidację trudności w dostępie do edukacji oraz nierówności w jej przebiegu. Celem jest:

1. Wzrost upowszechnienia edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich i zdegradowanych poprzez wsparcie 20 ośrodków wychowania przedszkolnego (10% wartości docelowej planowanej do osiągnięcia w 2013 r.).
2. Wyrównywanie poziomu kształcenia pomiędzy miastem a wsią poprzez realizację 150 programów

rozwojowych przez placówki oświatowe (13% wartości docelowej planowanej do osiągnięcia w 2013 r.).

3. Rozwój szkolnictwa zawodowego i wzrost jakości kształcenia zawodowego poprzez dofinansowanie 25 programów rozwojowych, realizowanych przez szkoły i placówki kształcenia zawodowego (12% wartości docelowej planowanej do osiągnięcia w 2013 r.).
4. Wzrost zaangażowania się lokalnych pracodawców w kształcenie zawodowe młodzieży poprzez wspólną realizację 15 programów rozwojowych (10% wartości docelowej planowanej do osiągnięcia w 2013 r.).
5. Poprawa przygotowania zawodowego nauczycieli i objęcie 800 nauczycieli (14 % wartości docelowej planowanej do osiągnięcia w 2013 r.) systemem kształcenia ustawicznego i zapewnienie im możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w warsztatach metodycznych, kursach doskonalących itp.
6. Podniesienie kwalifikacji zawodowych 1 500 osób dorosłych (12% wartości docelowej planowanej do osiągnięcia w 2013 r.), poprzez objęcie ich systemem kształcenia ustawicznego w formach szkolnych.
7. Wzrost aktywności edukacyjnej i społecznej wśród mieszkańców obszarów wiejskich poprzez realizację 40 oddolnych inicjatyw edukacyjnych na obszarach wiejskich (16% wartości planowanej do osiągnięcia w 2013 r.).

Z uwagi na fakt, iż wybrano do realizacji wszystkie formy wsparcia przewidziane z *Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL* dla Priorytetu IX, będą one całościowo przyczyniać się do realizacji celów szczegółowych określonych dla przedmiotowego Priorytetu PO KL. Wpłynie to bezpośrednio na osiągnięcie zakładanych efektów realizacji Priorytetu IX, a przede wszystkim przyczyni się do zwiększenia udziału osób dorosłych w wieku 25 – 64 lata uczestniczących w formach kształcenia ustawicznego, wdrożenia zakładanej liczby projektów rozwojowych szkół, dotyczących nowych systemów zarządzania, zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, zwiększenia odsetka absolwentów szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie zawodowe oraz zwiększenia odsetka nauczycieli podnoszących swoje kompetencje poprzez doskonalenie zawodowe.

II. Plan finansowy

Plan finansowy na rok 2007

Budżet Priorytetu w podziale na Działania oraz Poddziałania (PLN)

	Ogółem	Budżet państwa	Budżet JST szczebla regionalnego	Budżet JST szczebla lokalnego	Fundusz Pracy	PFRON	Inne
Działanie 9.1	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 9.1.1	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 9.1.2	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 9.1.3	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 9.2	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 9.3	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 9.4	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 9.5	0	0	0	0	0	0	0
Projekty innowacyjne ¹	0	0	0	0	0	0	0
Projekty współpracy ponadnarodowej	0	0	0	0	0	0	0
w tym: komponent ponadnarodowy	0	0	0	0	0	0	0
Priorytet ogółem	0	0	0	0	0	0	0

¹ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

Plan finansowy na rok 2008							
Budżet Priorytetu w podziale na Działania oraz Poddziałania (PLN)							
	Ogółem	Budżet państwa	Budżet JST szczebla regionalnego	Budżet JST szczebla lokalnego	Fundusz Pracy	PFRON	Inne
Działanie 9.1	42.135.348	41.905.757	26.330	203.261	0	0	0
Poddziałanie 9.1.1	13.550.728	13.347.467	0	203.261	0	0	
Poddziałanie 9.1.2	26.829.262	26.829.262	0	0	0	0	0
Poddziałanie 9.1.3	1.755.358	1.729.028	26.330	0	0	0	0
Działanie 9.2	28.739.794	25.075.471	215.548	3.448.775	0	0	0
Działanie 9.3	10.299.811	10.299.811	0	0	0	0	0
Działanie 9.4	5.399.094	4.589.230	0	809.864	0	0	0
Działanie 9.5	8.359.659	8.359.659	0	0	0	0	0
Projekty innowacyjne ²	0	0	0	0	0	0	0
Projekty współpracy ponadnarodowej	0	0	0	0	0	0	0
w tym: komponent ponadnarodowy	0	0	0	0	0	0	0
Priorytet ogółem	94.933.706	90.229.928	241.878	4.461.900	0	0	0

III. Wskaźniki		
Nazwa wskaźnika produktu	Wartość wskaźnika do osiągnięcia w roku 2008	Docelowa wartość wskaźnika (2013)
Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach		
Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty		
Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Działania	20	185
Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne)które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Działania, w podziale na:	150	1 167
➤ obszary miejskie	50	427
➤ obszary wiejskie	100	741
Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego		
Liczba szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, które wdrożyły programy rozwojowe	25	207
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych	15	155

² Nie dotyczy lat 2007 i 2008

Działanie 9.3 Upowszechnienie kształcenia ustawicznego w formach szkolnych		
Liczba osób dorosłych w wieku 25 – 64 lata, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym w ramach Działania	1 500	12 054
Działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty		
Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach, w tym:	800	5 643
➤ nauczycieli na obszarach wiejskich	720	4 407
➤ nauczycieli kształcenia zawodowego	80	606
Działanie 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich		
Liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Działania	40	255

IV. Opis systemu wyboru projektów
<u>IV.1 Projekty systemowe³</u>
<p>IV.1.1 <u>Wojewódzki program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych</u> w ramach Poddziałania 9.1.3 <i>Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych</i></p> <p>Beneficjent/Projektodawca Samorząd Województwa Mazowieckiego Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego - Departament Edukacji Publicznej i Sportu Ul. Floriańska 10, 03-707 Warszawa</p> <p>Krótki opis działań planowanych w ramach projektu Wojewódzki program stypendialny skierowany będzie do szczególnie uzdolnionych (w różnych dziedzinach nauki i sztuki) uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Priorytetowo traktowani będą uczniowie uzdolnieni w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych i technicznych.</p> <p>Szczegółowe zasady przyznawania stypendiów określone zostaną w <i>Regulaminie przyznawania i przekazywania stypendiów</i>, opracowanym przez beneficjenta systemowego. Jednakże do ubiegania się o stypendium uprawnieni będą uczniowie spełniający jednocześnie kryterium naukowe oraz kryterium dochodowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kryterium dochodowe – uczniowie pochodzący z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, tzn. z rodzin, w których dochód miesięczny na osobę lub dochód osoby uczącej się nie przekracza dwukrotności kwoty uprawniającej do uzyskania świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.). Priorytetowo traktowane będą osoby o najniższych dochodach. ➤ kryterium naukowe – określone w oparciu o: <ul style="list-style-type: none"> - średnią ocen ze wszystkich podmiotów z ostatniego semestru poprzedzającego złożenie wniosku na poziomie nie niższym niż 4,5. W przypadku uczniów klas pierwszych szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych uwzględniane będą wyniki egzaminów zewnętrznych, - osiągnięcia w olimpiadach i konkursach szczebla co najmniej wojewódzkiego.   <p>Wymogiem otrzymania stypendium będzie przygotowanie i złożenie wraz z wnioskiem o przyznanie stypendium indywidualnego planu rozwoju edukacyjnego ucznia zawierającego co najmniej: profil</p>

³ W przypadku projektów systemowych realizowanych w ramach Działań 6.1 oraz 7.1 w polu „tytuł projektu” należy podać typ projektów systemowych, w kolejnych pozycjach punktu IV.1.1 należy wymienić projektodawców realizujących dany typ projektów systemowych, podać krótki opis planowanych działań z uzasadnieniem, wymienić grupy docelowe oraz określić szacowany budżet planowany na realizację wybranego typu projektów systemowych wraz z planowanym % udziałem wkładu własnego. Pozycje IV.1.1 i IV 1.2 nie dotyczą projektów innowacyjnych w latach 2007 i 2008.

ucznia, jego dotychczasowe osiągnięcia edukacyjne, cele do osiągnięcia w związku z otrzymanym stypendium oraz wydatki jakie stypendysta zamierza ponieść w ramach otrzymanego stypendium.

Stypendia będą przyznawane na okres od 2 (12 miesięcy) do 4 semestrów nauki w szkole, jednak na okres nie dłuższy niż do zakończenia cyklu nauki w danym typie szkoły.

Wysokość stypendium określona zostanie w *Regulaminie* niemniej jednak wynosić będzie nie mniej niż 250 PLN miesięcznie na jednego stypendystę i nie więcej niż 600 PLN/mies.

Pierwszym etapem projektu będzie promocja programu stypendialnego w regionie, która skierowana będzie w głównej mierze do organów prowadzących szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne.

Następnie ogłoszony zostanie termin, w którym organy prowadzące szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne będą mogły zgłaszać do programu uczniów spełniających kryteria określone w *Regulaminie*. W kolejnym etapie powołana zostanie *Wojewódzka Komisja Stypendialna*, której zadaniem będzie wybór uczniów, którzy objęci zostaną pomocą stypendialną. Ostatnim etapem programu będzie wypłata stypendiów uczniom, zakwalifikowanym do programu.

Grupy docelowe

- uczniowie szkół gimnazjalnych oraz
  - uczniowie szkół ponadgimnazjalnych
- osiągający wysokie wyniki w nauce, konkursach, olimpiadach oraz znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej.

Przewiduje się, że pomocą stypendialną w roku szkolnym 2008/2009 objęte zostanie około 800 uczniów.

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

Rezultaty twarde:

- objęcie pomocą stypendialną ok. 800 uczniów;
- wzrost liczby uczniów zdających maturę z przedmiotów ścisłych.

Rezultaty miękkie:

- pogłębianie wiedzy oraz rozwijanie zdolności i talentów uczniów;
- wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej;
- wzrost zainteresowania uczniów naukami matematyczno – przyrodniczymi i technicznymi

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targetów) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Realizacja przedmiotowego projektu pozwoli w sposób kompleksowy objąć wsparciem szczególnie uzdolnionych uczniów, którym trudna sytuacja materialna nie pozwala rozwijać swoich umiejętności. Efektem będzie zatem wyrównanie szans na prawidłowy rozwój edukacyjny uczniów na terenie województwa mazowieckiego.

Szacowany budżet projektu (PLN)

Szacowana ogólna wartość projektu: 15.045.931 PLN w tym w roku 2008: 2.507.655 PLN (w tym faktyczne wydatki do poniesienia w 2008 r. wyniosą: 1.755.358 PLN).

IV.2 Projekty konkursowe

IV.2.1 Opis szczegółowych kryteriów wyboru projektów konkursowych wraz z uzasadnieniem, w tym wyboru projektów współpracy ponadnarodowej i projektów innowacyjnych⁴

A. Kryteria dostępu⁵ - są obowiązkowe dla wszystkich wnioskodawców i podlegają weryfikacji podczas oceny formalnej wniosku. Projekty konkursowe, które nie spełniają kryteriów dostępu, są odrzucane.

⁴ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

Dla konkursów pilotażowych ogłaszanych w 2007 r.:

Działanie 9.5

➤ *Kryterium grupy docelowej:*

- Projekty, w ramach których wsparcie kierowane będzie do mieszkańców gmin wiejskich, miejsko – wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców.

Uzasadnienie:

Kryterium przyjęte przez Pre-Komitet Monitorujący PO KL.

➤ *Kryterium wysokości finansowej projektu*

- Maksymalna wartość projektu: 50 000 PLN.

Uzasadnienie:

Kryterium przyjęte przez Pre-Komitet Monitorujący PO KL.

Dla konkursów ogłaszanych w 2008 r.:

Działanie 9.1

Poddziałanie 9.1.1

➤ *Kryterium obszaru realizacji projektu:*

- Projekty mające na celu wsparcie ośrodków wychowania przedszkolnego wyłącznie z terenu województwa mazowieckiego.

Uzasadnienie:

Realizacja projektów mających na celu wsparcie ośrodków wychowania przedszkolnego wyłącznie z terenu województwa mazowieckiego, wynika z regionalnego charakteru wsparcia w ramach Priorytetu IX (podział alokacji środków przewidzianych na realizację wynikał z odpowiedniego algorytmu, uwzględniającego sytuację gospodarczą, społeczną, demograficzną w danym regionie).

➤ *Kryterium finansowe projektu:*

- Wnioskodawca zapewnia minimalny 1,5% wkład własny.

Uzasadnienie:

Kryterium podyktowane jest montażem finansowym przyjętym dla Poddziałania 9.1.1 przez Instytucję Zarządzającą.

Poddziałanie 9.1.2

➤ *Kryterium dotyczące typu beneficjenta:*

- Beneficjentem może być jedynie organ prowadzący daną placówkę oświatową.

Uzasadnienie:

Beneficjentem projektu/wnioskodawcą może być jedynie organ prowadzący placówkę oświatową, z uwagi na fakt, iż większość placówek oświatowych prowadzona jest przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty). Organ prowadzący daną placówkę musi wyrazić zgodę na realizację projektów współfinansowanych z funduszy unijnych. Ponadto w niewielkiej ilości placówek oświatowych istnieje obsługa finansowo - księgową, która na ogół prowadzona jest przez odrębną komórkę organizacyjną, np. zespół ds. obsługi placówek oświatowych. Umożliwi to również realizację mniejszej ilości, ale większych projektów, np. gmina będzie realizować jeden duży projekt, skierowany do młodzieży ze wszystkich szkół, dla którego jest organem prowadzącym.

⁵ W przypadku wyodrębnienia przez Instytucję Pośredniczącą kryteriów o szczególnym znaczeniu dla osiągnięcia celów programowych, obok nazwy kryterium należy podać kwotę środków finansowych, jaka będzie zarezerwowana na realizację projektów, które spełniają te kryteria

- *Kryterium obszaru realizacji projektu:*
  - Projekt realizowany na terenie województwa mazowieckiego.

Uzasadnienie:

Realizacja projektów mających na celu wsparcie dzieci i młodzieży, uczących się w placówkach oświatowych funkcjonujących wyłącznie na terenie województwa mazowieckiego, wynika z regionalnego charakteru wsparcia w ramach Priorytetu IX (podział alokacji środków przewidzianych na realizację wynikał z odpowiedniego algorytmu, uwzględniającego sytuację gospodarczą, społeczną, demograficzną w danym regionie)

Działanie 9.2

- *Kryterium dotyczące typu beneficjenta:*
  - Wnioskodawcą może być jedynie organ prowadzący daną placówkę oświatową.

Uzasadnienie:

Beneficjentem projektu/wnioskodawcą może być jedynie organ prowadzący placówkę, z uwagi na fakt, iż większość placówek oświatowych prowadzona jest przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty). Organ prowadzący daną placówkę musi wyrazić zgodę na realizację projektów współfinansowanych z funduszy unijnych. Ponadto w niewielkiej ilości placówek oświatowych istnieje obsługa finansowo - księgową, która na ogół prowadzona jest przez odrębną komórkę organizacyjną, np. zespół ds. obsługi placówek oświatowych. Umożliwi to również realizację mniejszej ilości, ale większych projektów, np. powiat będzie realizować jeden duży projekt, skierowany do młodzieży ze wszystkich szkół zawodowych, dla którego jest organem prowadzącym.

- *Kryterium obszaru realizacji projektu:*
  - Projekt realizowany na terenie województwa mazowieckiego.

Uzasadnienie:

Realizacja projektów mających na celu wsparcie dzieci i młodzieży, uczących się w placówkach oświatowych funkcjonujących wyłącznie na terenie województwa mazowieckiego, wynika z regionalnego charakteru wsparcia w ramach Priorytetu IX (podział alokacji środków przewidzianych na realizację wynikał z odpowiedniego algorytmu, uwzględniającego sytuację gospodarczą, społeczną, demograficzną w danym regionie)

- *Kryterium finansowe projektu:*
  - Wnioskodawca zapewnia minimalny 12,75% wkład własny.

Uzasadnienie:

Kryterium podyktowane jest montażem finansowym przyjętym dla Działania 9.2 przez Instytucję Zarządzającą.

Działanie 9.3

- *Kryterium dotyczące typu beneficjenta:*
  - Wnioskodawcą może być jedynie organ prowadzący daną placówkę oświatową.

Uzasadnienie:

Beneficjentem projektu/wnioskodawcą może być jedynie organ prowadzący placówkę, z uwagi na fakt, iż większość placówek oświatowych prowadzona jest przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty). Organ prowadzący daną placówkę musi wyrazić zgodę na realizację projektów współfinansowanych z funduszy unijnych. Ponadto w niewielkiej ilości placówek oświatowych istnieje obsługa finansowo - księgową, która na ogół prowadzona jest przez odrębną komórkę organizacyjną, np. zespół ds. obsługi placówek oświatowych. Umożliwi to również realizację mniejszej ilości, ale większych projektów.

Działanie 9.4

➤ *Kryterium grupy docelowej:*

- Projekt skierowany do nauczycieli i pracowników dydaktycznych szkół i placówek oświatowych oraz kadry administracyjnej i zarządzającej oświatą, zatrudnionych w placówkach z terenu województwa mazowieckiego.

Uzasadnienie:

Realizacja projektów skierowanych do nauczycieli, pracowników dydaktycznych szkół i placówek oświatowych oraz kadry administracyjnej i zarządzającej oświatą, zatrudnionych w placówkach na terenie woj. mazowieckiego, podyktowana jest regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia (podział alokacji środków przewidzianych na realizację wynikał z odpowiedniego algorytmu, uwzględniającego sytuację gospodarczą, społeczną, demograficzną w danym regionie) oraz wynika z konieczności wspierania ostatecznych odbiorców oraz podmiotów z terenu województwa mazowieckiego.

➤ *Kryterium finansowe projektu:*

- Wnioskodawca zapewnia minimalny 15% wkład własny.

Uzasadnienie:

Kryterium podyktowane jest montażem finansowym przyjętym dla Działania 9.4 przez Instytucję Zarządzającą.

Działanie 9.5

➤ *Kryterium obszaru realizacji:*

- *Projekt realizowany na terenie województwa mazowieckiego.*

Uzasadnienie:

Realizacja projektów na terenie województwa mazowieckiego podyktowana jest regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia (podział alokacji środków przewidzianych na realizację wynikał z odpowiedniego algorytmu, uwzględniającego sytuację gospodarczą, społeczną, demograficzną w danym regionie).

➤ *Kryterium okresu realizacji projektu:*

- Okres realizacji projektu nie dłuższy niż 1 rok.

Uzasadnienie:

Zgodnie z zapisami *Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL* w ramach przedmiotowego Działania mogą być realizowane jedynie projekty o max wartości 50 000 PLN, w związku z tym ograniczenie okresu realizacji projektu do 1 roku zmotywuje beneficjentów do zwiększenia efektywności realizacji projektu oraz sprawnego rozliczania finansowego.

B. Kryteria strategiczne – nie są obowiązkowe; dotyczą jedynie preferowania pewnych typów projektów (w praktyce oznacza to przyznanie spełniającym je wnioskowi premii punktowej).

Dla konkursów pilotażowych ogłaszanych w 2007 r.:

Działanie 9.5

➤ *Kryterium formy realizacji:*

- Premiowane będą projekty realizowane w formie partnerstwa (premia: 20 pkt).

Uzasadnienie:

Kryterium przyjęte przez Pre-Komitet Monitorujący PO KL.

Dla konkursów ogłaszanych w 2008 r.:

Działanie 9.1

Poddziałanie 9.1.1

➤ *Kryterium obszaru realizacji:*

- Projekty skierowane do dzieci z gmin, w których nie funkcjonuje przedszkole publiczne (premia: 10 pkt).

Uzasadnienie:

Realizacja projektów w gminach, w których nie funkcjonują przedszkola publiczne pozwoli na objęcie wychowaniem przedszkolnym, w pierwszej kolejności dzieci, które mają wyjątkowo utrudniony dostęp do edukacji przedszkolnej i praktycznie nie mają możliwości udziału w podobnych zajęciach edukacyjno – wychowawczych.

➤ *Kryterium formy realizacji:*

- Projekty promujące ideę aktywnego udziału rodziców w życiu przedszkola oraz obejmujące wsparcie metodologiczne dla nauczycieli pracujących w ośrodkach wychowania przedszkolnego (premia: 5 pkt).

Uzasadnienie:

Stworzenie warunków do współpracy rodziców i nauczycieli ma na celu wsparcie dziecka w pełnym rozwoju jego potencjału oraz budowy trwałych więzi i stabilnego środowiska jego dorastania i wychowania.

- Projekty oparte na koncepcji partnerstwa gminy i organizacji pozarządowej (premia: 5 pkt)

Uzasadnienie:

Budowanie trwałego partnerstwa pomiędzy władzami lokalnymi a organizacjami pozarządowymi pozwoli urozmaicić ofertę przedszkoli w zakresie edukacji przedszkolnej i wzmocnić efektywność działań w tym zakresie na obszarach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Ponadto, organizacje pozarządowe, włączając się do kampanii informacyjno-promocyjnej, przyczynią się do wzrostu zainteresowania problemami rozwojowymi dzieci i ich kształcenia, szczególnie na obszarach wiejskich.

Poddziałanie 9.1.2

➤ *Kryterium obszaru realizacji projektu:*

- Projekty realizowane głównie na obszarach wiejskich (premia: 12 pkt).

Uzasadnienie:

W województwie mazowieckim, podobnie jak w pozostałych regionach kraju, problemem pozostaje znaczne zróżnicowanie w poziomie jakości pracy oraz kształcenia pod względem lokalizacji placówek oświatowych. Należy więc dodatkowo premiować projekty realizowane na obszarach wiejskich, które pozwolą szkołom na rozszerzenie swojej oferty edukacyjnej. Programy rozwojowe przyczynią się z kolei do rozwoju intelektualnego młodzieży, która uzyskując lepsze wyniki w nauce ma większe szanse na kontynuowanie edukacji lub znalezienie zatrudnienia.

➤ *Kryterium formy realizacji:*

- Projekty zapewniające działania towarzyszące np. zapewnienie posiłku dla dzieci uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne, opieka w drodze do domu (odprowadzenie, odwiezienie dziecka, co jest niezwykle istotne szczególnie na obszarach wiejskich); (premia: 8 pkt).

Uzasadnienie:

Z uwagi na fakt, iż premiowane będą projekty realizowane na terenach wiejskich, na których odległość od miejsca zamieszkania uczniów do szkoły, bardzo często przekracza nawet 10 km, niezwykle istotne jest umożliwienie dzieciom i młodzieży udziału np. w zajęciach pozalekcyjnych poprzez zapewnienie dziecku możliwości bezpiecznego powrotu do domu.

Działanie 9.2

➤ *Kryterium formy realizacji:*

- Preferowanie projektów przewidujących współpracę placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami (premia: 20 pkt).

Uzasadnienie:

Włączenie się pracodawców w kształcenie młodzieży, pozwoli dostosować programy nauczania do potrzeb rynku pracy oraz umożliwi młodzieży zdobycie praktycznych umiejętności. Współpraca będzie również korzystna dla pracodawców, gdyż pozwoli odpowiednio przygotować do wykonywania zawodu przyszłych pracowników.

Działanie 9.3

Instytucja Pośrednicząca nie wprowadza dodatkowych kryteriów strategicznych.

Działanie 9.4

Instytucja Pośrednicząca nie wprowadza dodatkowych kryteriów strategicznych.

Działanie 9.5

➤ *Kryterium dotyczące typu beneficjenta:*

- Priorytetowe traktowanie projektów składanych przez podmioty, które dotychczas nie realizowały projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych (premia: 20 pkt).

Uzasadnienie:

Priorytetowe traktowanie projektów, składanych przez beneficjentów, którzy dotychczas nie realizowali projektów współfinansowanych z funduszy unijnych, przyczyni się do większej aktywności środowisk lokalnych i budowania różnego rodzaju partnerstw na rzecz inicjatyw edukacyjnych na wsi. Ponadto, w przyszłości beneficjenci ci będą mieli większe możliwości uzyskania wsparcia finansowego na realizację większych projektów o podobnym charakterze w ramach innych Działań i Programów.

IV.2.2 Tryb procedury konkursowej (otwarta/zamknięta) wraz z uzasadnieniem wyboru

Działanie 9.1

Poddziałanie 9.1.1

Konkurs zamknięty (1 nabór) - stworzy możliwość aplikowania o środki na funkcjonowanie istniejących już przedszkoli w ramach SPO RZL), którym kończą się źródła finansowania pozyskane w ramach projektów współfinansowanych z innych programów (np. SPO RZL).

Konkurs otwarty (1 nabór) - umożliwi beneficjentom złożenie wniosku w jak najbardziej dogodnym dla nich terminie.

Poddziałanie 9.1.2

Konkurs otwarty (1 nabór) - stworzy możliwość wyboru projektów najlepiej przygotowanych i najciekawszych. Ponadto zostanie przeprowadzony w takim terminie, aby umożliwić rozpoczęcie realizacji projektów od początku nowego roku szkolnego 2008/2009.

Działanie 9.2

Konkurs otwarty (1 nabór) - daje beneficjentom możliwość aplikowania o środki w dowolnym terminie. Tryb konkursu ma na celu szczególne zachęcenie beneficjentów do przygotowania projektów mających na celu rozwój deficytowego obecnie szkolnictwa zawodowego w regionie.

Działanie 9.3

Konkurs otwarty (1 nabór) - z uwagi na charakter projektów możliwych do realizacji w ramach Działania oraz konieczność upowszechnienia w regionie dobrej jakości kształcenia ustawicznego i związanego z tym doposażenia placówek.

Działanie 9.4

Konkurs zamknięty (2 nabory) - pozwolą na wybór projektów charakteryzujących się najlepszą ofertą doskonalenia zawodowego dla nauczycieli w poszczególnych semestrach roku szkolnego.

Działanie 9.5

Konkurs zamknięty (3 nabory) - z uwagi na stosunkowo dużą liczbę środków do zakontraktowania. Ponadto doświadczenia z konkursów o podobnym charakterze (FIO) pokazują, iż wpływa bardzo dużo wniosków nierównych pod względem jakościowym. Konkursy zamknięte pozwolą na wybór najciekawszych inicjatyw.

IV.2.3 Kwartalny harmonogram ogłaszanych konkursów, alokacja finansowa na poszczególne konkursy

Działanie 9.1

Poddziałanie 9.1.1

I kwartał 2008 r. - 1 konkurs zamknięty. Kwota przeznaczona na konkurs: 5.807.455 PLN

II kwartał 2008 r. - 1 konkurs otwarty. Kwota przeznaczona na konkurs: 13.550.728 PLN

Poddziałanie 9.1.2

II kwartał 2008 r. - 1 konkurs otwarty. Kwota przeznaczona na konkurs: 38.327.517 PLN

Działanie 9.2

I kwartał 2008 r. - 1 konkurs otwarty. Kwota przeznaczona na konkurs: 41.056.851 PLN

Działanie 9.3

I kwartał 2008 r. - 1 konkurs otwarty. Kwota przeznaczona na konkurs: 14.714.016 PLN

Działanie 9.4

I kwartał 2008 r. - 1 konkurs zamknięty. Kwota przeznaczona na konkurs: 4.627.795 PLN

IV kwartał 2008 r. - 1 konkurs zamknięty. Kwota przeznaczona na konkurs: 3.085.197 PLN

Działanie 9.5

IV kwartał 2007 r. - 1 konkurs zamknięty. Kwota przeznaczona na konkurs: 3.700.000 PLN

II kwartał 2008 r. - 1 konkurs zamknięty. Kwota przeznaczona na konkurs: 4.945.422 PLN

III kwartał 2008 r. - 1 konkurs zamknięty. Kwota przeznaczona na konkurs: 3.296.948 PLN

IV.2.4 Opis procedury wyboru projektów konkursowych wraz z listą wymaganych załączników do umowy o dofinansowanie projektu

Procedura wyboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Priorytetu IX dokonywana jest przez **Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych** pełniącą rolę Instytucji Pośredniczącej 2-ego stopnia (IP2).

1. Sporządzenie dokumentacji konkursowej określającej zasady i tryb aplikowania o środki EFS w ramach poszczególnych Działań/Poddziałań PO KL wraz z listą załączników wymaganych do przedłożenia IP2 na poszczególnych etapach procesu naboru.
2. Poinformowanie o naborze wniosków o dofinansowanie realizacji projektów ramach poszczególnych Działań/Poddziałań, co najmniej: na stronach internetowych IP2 i Samorządu Województwa Mazowieckiego oraz w siedzibie IP2.
3. Nabór wniosków o dofinansowanie realizacji projektu składanych przez uprawnionych projektodawców. Na tym etapie projektodawca jest zobowiązany złożyć wraz z **wniosek o dofinansowanie realizacji projektu wraz z następującymi załącznikami:**

- Dla Poddziałania 9.1.1:

a. Dokumenty potwierdzające wiarygodność finansową beneficjenta:

i. W przypadku podmiotów prowadzących pełną księgowość: sprawozdanie

finansowe za poprzedni rok (bilans, rachunek zysków i strat, informacja dodatkowa).

- ii. W przypadku podmiotów prowadzących uproszczoną ewidencję księgową oraz nowopowstałych podmiotów: zestawienie przychodów i rozchodów za okres ostatnich trzech miesięcy.

– Dla Poddziałania 9.1.2:

a. Dokumenty potwierdzające wiarygodność finansową beneficjenta:

- i. W przypadku podmiotów prowadzących pełną księgowość: sprawozdanie finansowe za poprzedni rok (bilans, rachunek zysków i strat, informacja dodatkowa).
- ii. W przypadku podmiotów prowadzących uproszczoną ewidencję księgową oraz nowopowstałych podmiotów: zestawienie przychodów i rozchodów za okres ostatnich trzech miesięcy.

– Dla Działania 9.2:

a. Dokumenty potwierdzające wiarygodność finansową beneficjenta:

- i. W przypadku podmiotów prowadzących pełną księgowość: sprawozdanie finansowe za poprzedni rok (bilans, rachunek zysków i strat, informacja dodatkowa).
- ii. W przypadku podmiotów prowadzących uproszczoną ewidencję księgową oraz nowopowstałych podmiotów: zestawienie przychodów i rozchodów za okres ostatnich trzech miesięcy.

– Dla Działania 9.3:

a. Dokumenty potwierdzające wiarygodność finansową beneficjenta:

- i. W przypadku podmiotów prowadzących pełną księgowość: sprawozdanie finansowe za poprzedni rok (bilans, rachunek zysków i strat, informacja dodatkowa).
- ii. W przypadku podmiotów prowadzących uproszczoną ewidencję księgową oraz nowopowstałych podmiotów: zestawienie przychodów i rozchodów za okres ostatnich trzech miesięcy.

– Dla Działania 9.4:

a. Dokumenty potwierdzające wiarygodność finansową beneficjenta:

- i. W przypadku podmiotów prowadzących pełną księgowość: sprawozdanie finansowe za poprzedni rok (bilans, rachunek zysków i strat, informacja dodatkowa).
- ii. W przypadku podmiotów prowadzących uproszczoną ewidencję księgową oraz nowopowstałych podmiotów: zestawienie przychodów i rozchodów za okres ostatnich trzech miesięcy.

– Dla Działania 9.5:

a. Dokumenty potwierdzające wiarygodność finansową beneficjenta:

- i. W przypadku podmiotów prowadzących pełną księgowość: sprawozdanie finansowe za poprzedni rok (bilans, rachunek zysków i strat, informacja dodatkowa).
- ii. W przypadku podmiotów prowadzących uproszczoną ewidencję księgową oraz nowopowstałych podmiotów: zestawienie przychodów i rozchodów za okres ostatnich trzech miesięcy.

4. Weryfikacja formalna wniosku o dofinansowanie realizacji projektu pod względem spełnienia ogólnych kryteriów formalnych oraz kryteriów dostępu, w oparciu o „Kartę oceny formalnej wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO KL”.

5. Wprowadzenie do systemu informatycznego wniosków spełniających wszystkie kryteria formalne.

6. Pisemne powiadomienie projektodawcy o wynikach weryfikacji formalnej

7. Przekazanie wniosków o dofinansowanie realizacji projektu spełniających kryteria formalne do oceny merytorycznej.
8. Ocena merytoryczna wniosków o dofinansowanie realizacji projektów dokonywana przez Komisję Oceny Projektów (KOP) przy pomocy „Karty oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO KL”.
9. Utworzenie Listy rankingowej wniosków rekomendowanych do dofinansowania z EFS tj. projektów, które uzyskały wymagane minimum 60 punktów.
10. Zatwierdzenie przez Zarząd Województwa ostatecznej listy projektów do realizacji
11. Zamieszczenie na stronach internetowych IP2 i Samorządu Województwa Mazowieckiego pełnej listy projektów, które uzyskały wymagane minimum wraz z listą członków KOP dokonującej oceny.
12. Pisemne poinformowanie projektodawcy o wyniku oceny merytorycznej, tzn. o:
  - przyjęciu wniosku do realizacji,
  - możliwości podjęcia negocjacji,
  - pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, ale nieprzyjęciu go do dofinansowania z powodu braków środków finansowych,
  - odrzuceniu wniosku.
13. Podjęcie ewentualnych negocjacji z projektodawcą (w sytuacji złożenia przez KOP propozycji zmiany we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu) O ile, w wyniku negocjacji zmieni się zakres merytoryczny i/lub budżet projektu będzie inny od pierwotnie wnioskowanego, wówczas beneficjent składa skorygowany wniosek o dofinansowanie realizacji projektu.

14. Pisemne poinformowanie projektodawcy o przyjęciu wniosku do realizacji oraz wskazanie dokumentów, które projektodawca jest zobowiązany dostarczyć do IP2 w celu podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

- Dla Poddziałania 9.1.1 są to:
  - a. Dokument określający formę prowadzonej działalności i wskazujący osoby upoważnione do reprezentacji w imieniu wnioskodawcy (odpis z KRS, wypis z właściwego rejestru, ewidencji lub inny dokument).
  - b. Dokument potwierdzający wniesienie wkładu własnego:
    - i. W przypadku: Uchwała organu prowadzącego wyrażająca zgodę na realizację projektu wraz z oświadczeniem o wniesieniu określonego wkładu własnego.
    - ii. W przypadku podmiotów innych niż jednostki samorządu terytorialnego: oświadczenie o wniesieniu przez Beneficjenta określonego wkładu własnego (inne podmioty nie będące jednostkami samorządu terytorialnego).
  - c. Zaświadczenie o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne lub innych opłat (nie dotyczy j.s.t.).
  - d. Zaświadczenie o niezaleganiu z uiszczaniem podatków (nie dotyczy j.s.t.).
  - e. Oświadczenie Beneficjenta o kwalifikowalności VAT.
- Dla Poddziałania 9.1.2 są to:
  - a. Dokument określający formę prowadzonej działalności i wskazujący osoby upoważnione do reprezentacji w imieniu wnioskodawcy (odpis z KRS, wypis z właściwego rejestru, ewidencji lub inny dokument).
  - b. Zaświadczenie o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne lub innych opłat (nie dotyczy j.s.t.).
  - c. Zaświadczenie o niezaleganiu z uiszczaniem podatków (nie dotyczy j.s.t.).
  - d. Oświadczenie Beneficjenta o kwalifikowalności VAT.
- Dla Działania 9.2 są to:

- a. Dokument określający formę prowadzonej działalności i wskazujący osoby upoważnione do reprezentacji w imieniu wnioskodawcy (odpis z KRS, wypis z właściwego rejestru, ewidencji lub inny dokument).
  - b. Dokument potwierdzający wniesienie wkładu własnego:
    - i. W przypadku: Uchwała organu prowadzącego wyrażająca zgodę na realizację projektu wraz z oświadczeniem o wniesieniu określonego wkładu własnego.
    - ii. W przypadku podmiotów innych niż jednostki samorządu terytorialnego: oświadczenie o wniesieniu przez Beneficjenta określonego wkładu własnego (inne podmioty nie będące jednostkami samorządu terytorialnego).
  - c. Zaświadczenie o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne lub innych opłat (nie dotyczy j.s.t.).
  - d. Zaświadczenie o niezaleganiu z uiszczaniem podatków (nie dotyczy j.s.t.).
  - e. Oświadczenie Beneficjenta o kwalifikowalności VAT.
- Dla Działania 9.3 są to:
- a. Dokument określający formę prowadzonej działalności i wskazujący osoby upoważnione do reprezentacji w imieniu wnioskodawcy (odpis z KRS, wypis z właściwego rejestru, ewidencji lub inny dokument)
  - b. Zaświadczenie o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne lub innych opłat (nie dotyczy j.s.t.).
  - c. Zaświadczenie o niezaleganiu z uiszczaniem podatków (nie dotyczy j.s.t.).
  - d. Oświadczenie Beneficjenta o kwalifikowalności VAT.
- Dla Działania 9.4 są to:
- a. Dokument określający formę prowadzonej działalności i wskazujący osoby upoważnione do reprezentacji w imieniu wnioskodawcy (odpis z KRS, wypis z właściwego rejestru, ewidencji lub inny dokument)
  - b. Dokument potwierdzający wniesienie wkładu własnego:
    - i. W przypadku: Uchwała organu prowadzącego wyrażająca zgodę na realizację projektu wraz z oświadczeniem o wniesieniu określonego wkładu własnego.
    - ii. W przypadku podmiotów innych niż jednostki samorządu terytorialnego: oświadczenie o wniesieniu przez Beneficjenta określonego wkładu własnego (inne podmioty nie będące jednostkami samorządu terytorialnego).
  - c. Zaświadczenie o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne lub innych opłat (nie dotyczy j.s.t.).
  - d. Zaświadczenie o niezaleganiu z uiszczaniem podatków (nie dotyczy j.s.t.).
  - e. Oświadczenie Beneficjenta o kwalifikowalności VAT.
- Dla Działania 9.5 są to:
- a. Dokument określający formę prowadzonej działalności i wskazujący osoby upoważnione do reprezentacji w imieniu wnioskodawcy (odpis z KRS, wypis z właściwego rejestru, ewidencji lub inny dokument).
  - b. Zaświadczenie o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne lub innych opłat (nie dotyczy j.s.t.).
  - c. Zaświadczenie o niezaleganiu z uiszczaniem podatków (nie dotyczy j.s.t.).
  - d. Oświadczenie Beneficjenta o kwalifikowalności VAT.

15. Projektodawca dostarcza wymagane załączniki, określone w w/w piśmie i dokumentacji konkursowej (nie złożenie wymaganych dokumentów oznacza rezygnację projektodawcy z ubiegania się o dofinansowanie).

16. Sporządzenie projektu **Umowy o dofinansowanie realizacji projektu** dla danego wnioskodawcy.
17. Projekt umowy, wraz z niezbędnymi podpisami osób reprezentujących IP2 przesyłany jest do projektodawcy, celem podpisania przez upoważnioną/e osobę/y reprezentującą wnioskodawcę.

V. Projekty innowacyjne i ponadnarodowe

V.1 Projekty innowacyjne⁶

V.1.1 Tematy dla projektów innowacyjnych

V.1.2 Oczekiwane efekty realizacji projektów innowacyjnych

V.1.3 Typy beneficjentów/projektodawców

V.2 Projekty ponadnarodowe

V.2.1 Typy projektów ponadnarodowych lub projektów z komponentem ponadnarodowym

Instytucja Pośrednicząca w latach 2007-2008 nie przewiduje możliwości realizacji projektów ponadnarodowych lub z komponentem ponadnarodowym.

V.2.2 Obszary, w ramach których realizowane będą projekty ponadnarodowe

V.2.3 Oczekiwane efekty realizacji projektów ponadnarodowych

V.2.4 Typy beneficjentów/projektodawców

Miejsce, data

Pieczęć i podpis osoby upoważnionej

⁶ Nie dotyczy lat 2007 i 2008